

Griet op de Beeck

Het beste wat we hebben

UITGEVERIJ
XL
DEVENTER

De enige gevaarlijke en ongezonde verdrieten zijn diegene die we in onszelf begraven en stil met ons meedragen om ze te verdrinken in het lawaai van het leven daarbuiten, als ziektes die oppervlakkig behandeld worden en zich alleen maar even terugtrekken om na een tijdje des te heftiger opnieuw uit te breken. Verdriet als ongeleefd leven, verworpen verleden, verloren gelopen emotie, dat is leven waar we aan kunnen sterven.

Rainer Maria Rilke, *Brieven aan een jonge dichter*

To leave the world a little better than you found it.
That's the best a man can ever do.

Paul Auster, *Timbuktu*

*'t Is al wa da j' aan 't doen woart
Gelik wa da j' aan 't doen woart
Doe mo voert*

Het Zesde Metaal, 'Naar de wuppe'

wat wordt gewist
blijft even waar

een

Hij had er drieënveertig jaar over gedaan om erachter te komen, maar hij was niet gemaakt om zich schrap te zetten. Lucas trok zijn schouders naar achter en ontspande ze weer. Hij hees de mouwen van zijn colbert zo ver mogelijk omhoog en krabde aan beide onderarmen. Behalve de rode strepen die zijn nagels achterlieten zag hij nog steeds niks ongevoons, en toch was de jeuk om gek van te worden. ‘Diep in- en uitademen,’ hij zei het hardop tegen zichzelf, nadrukkelijk: ‘In en weer uit.’

Eenentachtig meter hoog, had hij gelezen. De brug stond hier al langer dan Lucas bestond, en sindsdien waren er elk jaar gemiddeld veertienenhalf mensen afgesprongen. Hij wilde de rekensom niet maken. Hij boog zich over de brede reling en staarde de diepte in. Het duizelde hem, hij klemde zich vast aan het ruwe beton, maar hij bleef kijken. Een straat, water en een spoorweg, stilstaande auto's, bomen in alle kleuren groen, daken van huizen, slordig naast elkaar geplakt, gevels met ramen en deuren, allemaal dicht, een weg die een verte tegemoet draaide, een wandelaar met een hond, alles in miniatuur, alsof het niet echt was, niet meedeed met het leven hierboven. De immense diepte zoog en verpletterde. Hij kwam behoedzaam overeind, zette een stap

achteruit en staarde naar de wolken, almaar rusteloos in beweging, alsof ze probeerden de lucht te ontvluchten. ‘In en uit, in en uit.’ Lucas probeerde zijn stem zo kalm mogelijk te laten klinken.

Hij wist eigenlijk niet hoe hij hier was beland. Hij was in zijn auto gestapt, dat wist hij nog, en terwijl hij naar zijn gordel reikte, beseftte hij dat hij nog steeds zijn toga droeg. Hij stapte weer uit en trok het onding gejaagd over zijn hoofd, hij bleef met een elleboog haken aan een mouw, hij hoorde iets scheuren en vloekte. Hij zwierde het zwarte gewaad op de achterbank en trok zijn colbert aan. Hij vond het potsierlijk, telkens die verkleedpartij, hij vermoedde dat hij met die mening een stevige minderheid vertegenwoordigde onder zijn collega’s.

Hij ging weer in zijn auto zitten. Hij schuurde met zijn onderarmen over het stuur. Hij hoorde de bode aan komen lopen: ‘Edelachtbare?! Edelachtbare, wat...?!’ Lucas deed alsof hij het niet hoorde. De sleutel in het contact, gas geven, niet nadenken, rijden, de parkeergarage uit.

En nu stond hij hier, op deze vreemde brug. Hij ging met zijn handen door zijn haar, voelde de vingertoppen langs zijn schedel. De hoofdpijn viel amper te verdragen, alsof ze met wetboeken tegen zijn slapen sloegen. Lucas’ telefoon trilde in zijn binnenzak. Maar hij wilde niemand horen nu, of hij was niet

in staat om te praten met wie ook, dat was het misschien eerder. Hij wist het niet.

Hij moest het al zo lang altijd allemaal weten. In zijn rechtbank, waar hij vonnissen velde en zo het lot van mensen bezegelde. Dat was nu eenmaal zijn rol, waarvoor hij ook nog eens helemaal zelf had gekozen, dus geen reden tot gezeur. In zijn huis, waar zijn vrouw vond dat de weg vooruit was, en dit leven te kort om te talmen. Zij was gemaakt van constructiestaal, daar had hij al van toen hij haar leerde kennen bewondering voor.

Hij wreef in zijn ogen, langs zijn wangen, zijn kin. Hij was blij dat hij zijn eigen gezicht niet hoefde te zien. Er kwam een trein voorbij die in de tunnel verdween, van hieruit gezien een worm die terug de grond in kroop. Verder amper beweging daar beneden, het leek eerder een vervlogen herinnering aan een dorp dan een dorp. Hij wou dat herinneringen konden vervliegen, zoals geuren en hoop doen, soms.

Intuïtief zou je denken dat de rivier de zachtste landing bood, maar vanaf deze hoogte water raken is als tegen cement aan knallen, wist hij. Door de impact versplinteren je botten, die dan meestal vitale organen doorboren. Wie dat geluk niet heeft, verdrinkt alsnog. Nu ja, bijna altijd. Er bestonden verhalen over springers die het toch haalden. Lucas had eens een onderzoeker aan het woord gehoord

die wereldwijd die zeldzame overlevers had onder-
vraagd, en meer dan 90 procent bleek op het mo-
ment van loslaten te denken: ik wil toch niet sterven.
Die gedachte vond Lucas onverdraaglijk, de laatste
seconden contemplerend van alle mensen die wel de
dood hadden gevonden.

Hij zag drie sigarettenpeuken liggen tussen de re-
ling en de weg. Hij hoopte van drie rokers, maar hij
wist eigenlijk wel beter. Misschien zeiden de men-
sen die het overleefden dat ook alleen maar om de
mislukte poging hanteerbaar te maken. We zijn zo
goed in onszelf een rad voor de ogen draaien, als dat
de dagen draaglijker lijkt te maken.

Hij hield nog altijd niet echt van water. Hij was vijf,
misschien net zes, toen zijn vader hem zei dat ze
eens gingen kijken naar het zwembad van het hotel.
Lucas wist nog hoe opgewonden hij was dat hij mee
mocht met zijn papa. Hij had zijn zwembroekje aan-
getrokken, hij hoopte dat er ook een kinderbad was.
Ze liepen de gangen door, hij voelde de zachte vloer-
bedekking onder zijn blote voeten. Ze namen de lift
naar beneden, met bordeaux tapijt aan drie wan-
den en een spiegel aan de vierde, dat wist hij nog.
Ze kwamen langs de ontbijtzaal, kozen de trap en
via een glazen deur arriveerden ze bij een vrij groot
overdekt zwembad.

Zijn vader en hij stonden ernaast, zwijgend te kijken

naar de anderen, in en om het water, er waren niet veel mensen. En opeens, zonder waarschuwing, gooide zijn vader hem erin. Lucas herinnerde zich de blinde paniek, het water in zijn neus, zijn geworstel om weer boven te komen, zijn vader die toekeek en niks deed, de boze gezichten van de toeschouwers, en Lucas die dacht dat ze kwaad op hem waren, hij, de jongen die niet eens kon zwemmen en zo zijn vader te schande maakte. Haarscherp zag hij hen voor zich, nu nog altijd.

Hij voelde zijn hart in zijn hals kloppen, hij ademde te snel. En die vreselijke jeuk. Hij moest rustiger worden. Zitten, misschien zou dat helpen. De reling was zeker dertig centimeter breed, eigenlijk kon dat wel. Lucas keek naar de schotten die ze hadden opgetrokken, aan weerszijden, een meter of drie breed en pakweg twee meter hoog, in een doorzichtig soort kunststof. Ter preventie, heette zoiets. Alsof mensen niet gewoon daarnaást konden springen. Met zijn linkerhand greep hij de buis van het schot beet, zette een voet op het beton van de reling en duwde zich omhoog. Heel even keek hij weer naar beneden, schrik verkrampte zijn spieren, maar hij zette door en liet zich zakken. Ze zeggen dat grote wanhoop angst nivelleert, hij vroeg zich af of dat wel waar was.

Een vlucht vogels gleed voorbij, zwaluwen misschien,

al begreep hij niet waarom hij dat dacht, hij wist niks van beesten en planten. In zijn rug hoorde hij een aantal auto's passeren, allemaal mensen met een bestemming. Hij wriemelde met een hand onder zijn mouw, probeerde te krabben. Hij vroeg zich af wanneer de laatste hier was gesprongen, en waar dan precies, en wat hij of zij nog zou hebben gezien en gedacht.

Hij voelde het kille beton onder zijn kont. Hij masseerde zijn slapen, al had dat verder geen effect. Zijn telefoon trilde voor de zoveelste keer. Hij haalde het toestel uiteindelijk toch maar tevoorschijn, er is een grens aan alle volharden. Op het scherm de foto van Isabelle die ze er zelf in had gezet. Ze stond erop dat haar naam werd uitgesproken met een duidelijk 'le' op het eind, zoals de Fransen doen. Grijs ogen, groenige make-up, felle blik, dunne wenkbrauwen, opvallende neus, donkerrood gestifte lippen, lange hals, een wat meewarige trek om de mond, of misschien dacht hij dat alleen maar. Lucas staaarde ernaar, alsof overgaan tot praten verder niet de bedoeling was. De telefoon viel stil, haar beeld verdween. Zeventien gemiste oproepen, zag hij nu. Hij stopte zijn telefoon weer weg.

Lucas dacht aan zijn vrouw, aan wat haar zus ooit eens tegen hem had gezegd over hen toen Isabelle het niet hoorde. Aan Pippa die nu in een ver land zat. Aan Suzanne zoals ze vroeger was, een klein

meisje met grote ogen en dik blond haar met een bolle pony. Hij probeerde niet aan zijn moeder te denken. En ook niet aan zijn vader.

De telefoon trilde weer. Daar, aan de andere kant van de lijn, was het echte leven, daar waar hij vandaan kwam, daar waar hij was weggevlucht. Hij keek omhoog en naar beneden, even, hij kon zijn hart horen kloppen, dacht hij. Het trillen stopte, en begon daarna meteen opnieuw. Als hij nu gewoon vertrok zou er in wezen niks gebeurd zijn. Hij hoefde alleen maar rechtsomkeer te maken en een of andere smoes te bedenken. Hij hoefde alleen maar te doen wat van hem werd verwacht. Dat deed hij toch al een heel leven? Dat kon hij toch best?

Met een ruk trok hij zich op aan de buis, hij legde zijn kin tegen zijn borstkas, keek de afgrond in en huiverde. 'Heeeeelp!' Hij brulde het de vallei in. Er denderde een vrachtwagen voorbij. En toch was er niemand anders dan hij. Hij voelde zijn nekspieren spannen. De telefoon bleef zoemen. Hij werd gek van de jeuk. Hij wou dat de wind zou fluiten nu, of dat er iemand was die iets tegen hem zei. Maar hij staarde naar beneden en zag alleen maar stilte. Leven dat niet het zijne was. Onbestemde eeuwigheid. En hij stond hier, alleen, eenentachtig meter boven de afgrond, een paar seconden verwijderd van het einde van alle dingen, als dat was wat hij wou.

twee

Wat was er gebeurd? Wat had er precies bezit van hem genomen? Op welk moment kon het plots niet meer verder, niet zo, niet met de vanzelfsprekendheid van al die jaren?

Gisteren was hij thuisgekomen, het moest iets na zevenen zijn geweest. Hij was vroeger dan normaal vertrokken omdat Peter en Caroline en Gerard en Alec kwamen eten en Isabelle hem had gevraagd om langs de traiteur te rijden, daar stond een bestelling klaar. Lucas vond het wel leuk om zelf te koken, maar na het debacle met die zelfgemaakte sushi speelde zij liever op zeker, dat begreep hij ook wel.

‘Hé Lucas.’ Gerard kwam binnen met Alec achter zich aan. ‘Waar is ze, de bloem van de avond?’ Hij schoot langs Lucas heen de keuken in. ‘Schat!’ Hij overhandigde Isabelle een stralend boeket en kuste bij wijze van grap drie keer in de lucht naast haar wangen. Alec mepte Gerard plagerig tegen zijn achterhoofd en pakte Isabelle beet alsof hij na een leven lang fanatieke homoseksualiteit alsnog een overstap leek te overwegen. De bel ging nog een keer. Lucas liep naar de deur.

‘Hier zijn we!’ Peter droeg een houten kistje met zes flessen, spoorde Caroline aan om door te lopen